

Internationaal watermanagement lijdt niet onder economische malaise

De mondiale economie verkeert momenteel in een crisis van ongekenne omvang. Welke gevolgen heeft deze economische malaise voor internationale waterprojecten? Gaan die projecten massaal op slot? Zet de ene na de andere projectontwikkelaar nu een streep door ambitieuze plannen? Niets van dat alles, betogen Rob Wijdemans en Marc van Eekeren, beiden als directeur marketing & business development verbonden aan de divisie water van Royal Haskoning. Sterker nog: innovatie is juist in crisistijd aan de orde van de dag, en zeker op het vlak van internationaal watermanagement. "Water is een eerste levensbehoefte. Daarop bezuinigt niemand."



De ontziltingsinstallatie Ashkalon in Israël.

Het is en blijft een hardnekkig misverstand: economische groei is altijd goed. "Daar klopt niets van", stelt Rob Wijdemans. Volgens hem biedt de mondiale economische crisis ook een doorkijk naar de voordelen van minder groei. "De afgelopen jaren hebben banken en beurshandelaren zich schuldig gemaakt aan een bloeiende handel in risico's, geruchten om koersen onderuit te halen en financiële zeepbellen. Nu het systeem is ingestort, breekt een periode aan van minder groei. Maar ook een periode van schone lucht, minder files, minder druk op het milieu. Kortom: de leefbaarheid in de samenleving neemt toe. Die kant van het verhaal wordt veel te weinig belicht."

De financiële crisis is volgens Rob Wijdemans niet de echte crisis. "De kredietcrisis is hooguit een trendbreuk. Het markeert de overgang van ééndimensionale economische groei naar een kwalitatief hoogwaardige, duurzame en creatieve economische ontwikkeling. De echte crisis is een overlevingscrisis van de mensheid. Dan hebben we het over de opwarming van de aarde, de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, het wereldwijde gebrek aan schoon drinkwater en de stijging van de zeespiegel."

Mondiale verschillen

Nog een misverstand: de economische crisis is overal op de wereld even erg en treft de totale wereldbevolking. "Ook dat is niet waar", aldus Marc van Eekeren. Cijfers illustreren dit: éénvijfde van de wereldbevolking verdient

85 procent van het inkomen. Het armste vijfde deel bezit slechts 1,5 procent van de totale rijkdom. Van de bovenste 20 procent is slechts één procent, dus 0,2 procent van de totale wereldbevolking, direct bij het mondiale kapitaalspel betrokken. De overige 5,6 miljard mensen leven buiten het 'systeem'. Die hebben natuurlijk weinig reserves en worden vooral door de stijgende voedselprijzen hard getroffen.

Daar komt bij dat lang niet iedere regio op de wereld even hard getroffen wordt, legt Van Eekeren uit. "Neem het zuidoosten van Azië, daar laat de economie nog steeds groeicijfers zien. Landen als China, India en Indonesië hebben elk een enorme binnenlandse markt, die even groot is als alle Europese markten bij elkaar. Die landen zijn veel minder afhankelijk van de Verenigde Staten, waardoor ze nu minder nadelige gevolgen van de crisis ondervinden."

Primaire levensbehoefte

Een derde hardnekkig misverstand over de crisis is dat iedere sector of iedere branche evenveel pijn lijdt. Wijdemans: "Neem ons eigen specialisme: water. Royal Haskoning is één van Nederlands grootste exporteurs van kennisdiensten op het gebied van water-technologie. Wij zouden dus goed moeten kunnen inschatten wat de gevolgen zijn van de crisis op watergebied. Maar wij merken heel weinig van de economische malaise. Mondiaal zien we nog steeds een groeiende

In totaal 19 organisaties uit de publieke watersector hebben zich afgelopen januari verenigd in de Dutch Water Sector Intelligence (DWSI). Ze oriënteren zich gezamenlijk op ontwikkelingen in de buitenwereld en de gevolgen daarvan op de partijen in de watercyclus. De deelnemers aan DWSI - drinkwaterbedrijven, waterschappen, kennisinstellingen, koepelorganisaties en gemeenten - beoordelen collectief de ontwikkelingen die op de watersector afkomen. Ze beoordelen mogelijkheden, wegen risico's en bepalen in welke gevallen het wenselijk is gezamenlijk op te trekken.

Op 24 april houden de deelnemende partijen voor het eerst een denktanksessie over de kredietcrisis. Ze zullen veel aandacht besteden aan de wisselwerking tussen de crisis en andere belangrijke ontwikkelingen. Wat betekent de kredietcrisis bijvoorbeeld voor de bereidheid van banken om leningen te verstrekken voor investeringen? Wordt wanbetaling door burgers een risico, en zo ja, in welke mate? Samen met deskundige gastsprekers buigen de deelnemers zich over effectieve responsstrategieën en hoe zij daarbij samen kunnen optrekken, bijvoorbeeld voor technologie- of kennisontwikkeling. De thematische denktanksessies worden voorbereid en gevoed door een team 'trendwatchers' van KWR.

Het initiatief tot het oprichten van DWSI kwam van Waternet, Duinwaterbedrijf Zuid-Holland, Waterschap Brabantse Delta en KWR Watercycle Research Institute.

vraag naar innovatieve oplossingen op het gebied van water. De enige verandering die er opgetreden is, is een verschuiving in het opdrachtgeverschap: de private markt houdt de hand op de knip, de meeste investeringen worden nu gedaan door publieke organisaties. Logisch ook in feite, want water is één van de primaire levensbehoeftes van mensen. Er is ook een sterke relatie tussen water en de volksgezondheid. Dus als overheden al gaan bezuinigen, zal water één van de laatste gebieden zijn waarop dat gebeurt.”

Investeren in ontzouting

Voorbeelden genoeg die deze stelling onderbouwen, zeker in het buitenland. Marc van Eekeren: “Kijk naar Qatar, daar investeren ze volop in manieren om zeewater geschikt te maken als drinkwater. Qatar zet nu in op ontzilting met behulp van zonne-energie. Zon is er immers genoeg in Qatar. Een goed voorbeeld van een innovatieve oplossing in ontwikkeling.”

Eenzelfde soort ontwikkeling is gaande in Israël, vervolgt Van Eekeren. “De watervoorziening daar dreigt in problemen te komen. Het waterpeil in het meer van Galilei ligt slechts 35 centimeter boven het minimum. En het regenseizoen is net achter de rug. Dus investeert de overheid in ontzoutingsinstallaties, zoals er al één in Ashkalon staat. Die investeringen zijn om een basale reden nu extra aantrekkelijk: vanwege de ongekend lage staalprijs. Nu al heeft de installatie een capaciteit van 130 miljoen kubieke meter water per jaar. Het doel is dat uiteindelijk op jaarbasis 600 miljoen kubieke meter water wordt ontzilt. Een gigantische operatie, maar wel van levensbelang.”

Watermanagement in Roemenië

Ook dichterbij huis, in het voormalige Oostblok, blijft de aandacht voor watermanagement hoog. “Een mooi voorbeeld van innovatie ten tijde van crisis is het project in de regio Teleorman in Roemenië”, legt Rob Wijdemans uit. “De Europese Unie heeft

330 miljoen euro beschikbaar gesteld voor overstromingsbestrijding in de Donaudelta. Royal Haskoning heeft met financiële hulp van Partners voor Water en in samenwerking met onder meer de provincies Overijssel en Gelderland, innovatieve Nederlandse technieken voor hoogwaterbestrijding aan Roemeense waterbeheerders getoond. Vervolgens zijn die technieken in 2007 als pilotproject toegepast. Het gaat dan onder meer over het maken van hoogtekaarten met lasertechnologie en het toepassen van dijkbeschermend geotextiel, bij de aanpassing van de multipurpose dam in Teleorman - een uiterst complex project waarbij alle aspecten van watermanagement in deze Roemeense regio meegenomen worden.”

Sander Peters